

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. VI. Vtrum unio hypostatica in ratione unionis, sit omnium maxima?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

ex quibus resultat, sed sufficit quod illa inter se conjungat, quia extali conjunctione ipse terminus totalis resultat, ut in resolutione præcedentis objectionis duplici exemplo declaravimus.

98. Obijcies tertio contra tertiam conclusionem: Quod constituit terminum totalem alicujus actionis, est terminus formalis illius: Sed humanitas constituit terminum totalem assumptionis, nempe Christum, qui in specie hominis per humanitatem constituitur: Ergo humanitas est terminus formalis assumptionis.

99. Respondeo distinguendo Majorem: Quod constituit terminum totalem, per modum actus & perfectivi, est terminus formalis actionis productivæ, concedo Majorem. Quod constituit quomodocunque, nego Majorem: materia enim ingreditur constitutionem termini totalis generationis, illumque in ratione materialis constituit, & tamen non ipsa, sed forma est terminus formalis ipsius generationis. Similiter distinguo Minorem: Humanitas constituit terminum totalem assumptionis, per modum actus & perfectivi, nego Minorem. Per modum potentie & perfectibilis à divino supposito, ad cuius esse trahitur, concedo Minorem, & nego Consequentiam. Licet ergo humanitas & personalitas Verbi Divini, ab constituendum Christum concurrant, quia tamen humanitas hoc facit, non exercendo formaliter rationem actus & perfectivi, sed potius ut perfectibilis, & materialis, respectu personalitatis Verbi Divini, id est non illa, sed substantia Verbi Divini, ut ipsi communicata, terminus formalis assumptionis dici debet.

100. Dices, Personalitas Verbi est sustentans ipsam humanitatem: Ergo se habet per modum materie, & non per modum actus in ordine ad illam.

Sed facile responderetur, distinguendo Antecedens: Est sustentans humanitatem, passivè & per modum subjecti recipientis, nego Antecedens. Activè, ac per modum termini & actus eam completis & perfectis, ac facientis subsistere, concedo Antecedens, & nego Consequentiam: quod enim hoc secundo modo sustentat aliud, non per modum materie, & potentie perfectibilis; sed per modum actus & perfectivi se habet.

101. Obijcies quartò: Si personalitas Verbi esset terminus formalis assumptionis, assumptio naturæ angelicæ (si Deus vellet eam assumere ad substantiam Verbi) esset ejusdem speciei cum assumptione naturæ humanæ: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud. Majoris sequela patet, quia haberet eundem terminum formalem, & consequenter specificantem. Minor etiam manifesta videtur, quia per assumptionem naturæ angelicæ constitueretur aliquod totum diversæ speciei ab eo quod est constitutum per assumptionem naturæ humanæ, nempe hic Angelus.

102. Respondeo primò, negando Majorem, quia licet esset idem terminus formalis assumptionis materialiter, nempe personalitas Verbi, non tamen sub eadem ratione formali: sicut enim unica res materialiter potest inducere rationem termini ad quem duorum motuum contrariorum, puta sursum & deorsum, quatenus connotat diversum medium, & diversum terminum à quo: ita etiam eadem personalitas Verbi materialiter, potest inducere multiplicem rationem termini formaliter diversarum assumptionum, prout potest hanc aut illam naturam connotare, eam terminando & complendo; quod maximè ex eo verifi-

cat, quod cum sit omnibus modis in finitè continenti eminenti modo cujuslibet creaturæ substantiæ perfectionem; atque ita terminat naturam humanam, ut continet perfectionem personæ ipsius; terminaret verò naturam angelicam, prout continet personalitatis angelicæ perfectionem.

Respondeo secundò, datà Majori, negando Minorem, quamvis enim assumptione naturæ angelicæ constitueretur unum diversum in specie eo quod est constitutum per assumptionem naturæ humanæ, illa tamen diversitas se haberet materialiter ad assumptionem, quia illud constitutum esset formaliter eadem persona, quamvis alia natura subsistens, atque ita assumptio esset materialiter eadem, quamvis materialiter aliquo modo diversa, ratione diversitatis naturæ.

ARTICULUS VI.

Utrum unio hypostatica, in ratione unionis sit omnium maxima?

Dixi in ratione unionis, quia de unione hypostatica, in ratione doni, seu beneficii considerata, egimus disp. 3. art. 1. ubi illam esse omnium donorum & beneficiorum Dei præstantissimum, & perfectissimum omnium communicationum ad extra, fuisse ostendimus. Cum autem unio claudat in se & extrema quæ conjunguntur, & medium in quo uniuntur, potest dici major vel minor dupliciter, nimirum ex parte extremorum, & ex parte medii. His præmissis, pro resolutione difficultatis propostæ.

Dico primò: Unio hypostatica ex parte extremorum quæ uniuntur, scilicet naturæ humanæ & divinæ, non est maxima unionum. Ita D. Thomas hic art. 9. in corp. & in resp. ad 2.

Probat, brevis ratio: quia ibidem innuat. Tantò minor est unio aliqua ex parte extremorum, quantò magis extrema illa distant, siue quantò minorem habent proportionem, ibi enim minor est unio accidentis & subjecti, quàm materie & formæ, quia accidens & subjectum magis distant, & minorem habent proportionem, quàm materia & forma: Sed minor est proportio interea quæ per unionem hypostaticam conjunguntur, quàm inter plura alia, quia natura humana & divina, quæ sunt hujusmodi extrema, non habent naturalem inclinationem & coactionem ad unionem, sicut materia & forma v. g. solùm est potentia obediens in natura humana: Ergo unio humanæ naturæ & divinæ in Christo non est maxima, si consideretur ex parte extremorum quæ conjunguntur.

Dico secundò: Unio hypostatica, ex parte ipsius in quo uniuntur in Christo natura humana & divina, est maxima unionum. Ita Doctor Sanctus loco citato, & Theologi communiter contra Durandum.

Probat: Tantò major est unio aliquorum, quantò simplicius & magis unum est medium quo invicem uniuntur, & minùs ab extremis utriusque differt: Sed in unione hypostatica medium est simplicius, & minùs ab extremis differt, quàm in omnibus aliis unionibus creatis: Ergo &c. Major est evidens, perfectio enim unionis debet sumi ex parte

perfectiōe & simplicitate mediū, seu vinculi, quo extrema coniunguntur. Minor verò probatur, & primò quantum ad simplicitatem mediū, evidens est, quia persona Verbi Divini, quæ est mediū, seu vinculum, in quo substantialiter & hypostaticè natura divina & humana coniunguntur, est simplicissima, & una per essentiam. Quantum verò ad minorem eius distinctionem ab extremis, etiam constat, quia subsistentia Verbi Divini non est mediū realiter aut formaliter distinctum ab altero extremo, nempe naturā divinā, sed solum secundum rationem, in cæteris autem unionibus circa mediū secundum rem est distinctum ab utroque extremo unionis, & solum in unione Divinam Personarum mediū, in quo ununtur, nimirum divina essentia, identificatur realiter & formaliter cum omnibus extremis. Ex quo sequitur, solum unionem Personarum Sanctissimæ Trinitatis, esse maiorem unione hypostaticā, hanc verò excedere reliquas omnes. Unde Bernardus lib. 7. de considerat. prope mediū, *Inter omnes unitates arcem tenet unitas Trinitatis, in qua tres personæ sunt una substantia; secundo loco illa præcellit, in qua contrariis tres substantiæ sunt una in Christo persona.* Nec dici potest illius loqui de unione, quantum ad dignitatem & perfectiōem, non verò quantum ad formalem rationem unionis, sicut interpretatur Durandus; aliās (ut rectè notavit Capetanus; falsò dixisset D. Bernardus, primum locum tenere unionem Trinitatis, quia non minoris dignitatis & perfectiōis est Persona Divina, in qua tres substantiæ, scilicet corpus, & anima, & divinitas coniunguntur, quàm divina essentia, in qua tres Personæ Sanctissimæ Trinitatis subsistent.

Contra primam conclusionem nullum est argumentum alicuius momenti, sed contra secundam potest illud opponi. Illa unio est maior in ratione unionis, ex qua fit aliquid magis unum: Sed ex unione materiæ & formæ efficitur aliquid magis unum, quàm ex unione hypostaticā: Ergo unio materiæ & formæ maior est in ratione unionis, unione hypostaticā. Major patet, nam ratio unionis consistit in unitate vel indivisione resultante ex extremis unitis. Minor verò probatur. Ex unione materiæ & formæ fit aliquid unum in natura & in supposito; ex unione verò hypostaticā fit unum solum in supposito: Ergo ex unione materiæ & formæ efficitur aliquid magis unum, quàm ex unione hypostaticā.

Confirmatur primò: Illa magis ununtur, quæ minus sunt separabilia: Sed materia & forma minus sunt separabiles, quàm duæ naturæ in Christo: Ergo magis ununtur.

Confirmatur secundò: Major est unio extremorum quæ ex sua natura sunt ad invicem unibilia, quàm eorum quæ ex natura sua ad invicem non proportionantur & coaptantur: Sed materia & forme ex natura sua ad invicem sunt unibilia, cum habeant rationem potentis & actūs, non autem divinitas & humanitas in persona Verbi: Ergo &c.

Ad objectionem, concessa Majori, nego Minorem; ad cuius probationem dicendum cum Divo Thomā hic art. 9. ad 3. quod unitas divina persona est maior, quàm sit unitas & persona & natura in nobis & ideo unio incarnationis est maior, quàm unio anime & corporis in nobis. Itaque compositum ex materia & forma, est quidem pluribus modis, non tamen magis unum, quàm natura divina

Tm. IV

A & humana in Christo. Vel ut alii dicunt, unio materiæ cum forma est maior unione hypostaticā extensivè, non tamen intensivè, de qua solum est questio.

Ad primam confirmationem, nego Majorem, inseparabilitas enim non est signum majoris unionis, aliās unio intellectūs cum anima, esset maior unione naturæ ad suam personalitatem, quod est falsum; cum ista sit substantialis, illa verò accidentalis. Similiter unio quantitatis ad corpus, esset maior unione animæ cum corpore; cum quantitas non possit separari a corpore, bene tamen anima à materia.

Ad secundam, nego etiam Majorem, perfectio enim unionis non debet peti ex connaturalitate, siue inclinatione naturali extremorum, sed potius ex simplicitate & indivisibilitate mediū in quo ununtur. Unde tam bene ununtur accidentia supernaturalia subiecto, quàm naturalia. Similiter etiam Major est unio essentia divina in ratione speciei cum intellectu beatorum, quàm unio accidentium cum subiecto. Quomodo autem hæc unio essentia divina non superet unionem hypostaticā, constat ex dictis: illa enim est tantum intentionalis, accidentalis, & inferioris ordinis, nec tollit absolute quin extrema unita habeant proprium esse distinctum; ista verò est physica, substantialis, superioris ordinis, scilicet hypostatici, & extrema non habent nisi unicum esse simplicissimum & indivisibile, nimirum esse increatam Verbi Divini.

Ex dictis inferes, unionem hypostaticam, non solum ut dicit naturæ divinae & humanae in persona Verbi conjunctionem, sed etiam ut dicit conjunctionem humanitatis cum personalitate Verbi, esse maximam omnium unionum. Nam intimior, vel saltem immediatior est conjunctio humanitatis cum Verbo, quàm cum natura divina: Ergo si conjunctio humanitatis cum natura divina, est maior omni aliā distinctorum conjunctione, potiori iure idem dici debet de conjunctione humanæ naturæ cum Verbo. Addo quod, simplicitas personæ Verbi, quæ per seipsam connectit sibi humanitatem, constituit compositum ex persona Verbi & naturā humana, magis unum, quàm sit quodcumque aliud compositum.

DISPUTATIO VII.

De causa physica & morali
Incarnationis.

E De causa finali Incarnationis fusè egimus disp. 5. unde differendum restat de causa efficiente illius, tam physica, quàm morali, seu meritoria, de qua S. Doctor art. 11. qu. 2. Quæ verò de causa dispositiva art. 10. docet, nullam celebrem controversiam continent, ideoque prætermitti solent.

Nna 2

Aat